

ČTYŘICETILETÍ SLUŽBY ČESKÉMU DIVADELNÍMU MUZEJNICTVÍ

Za Vilemínou Pecharovou (1943–2025)

MARKÉTA TRÁVNÍČKOVÁ

Vilemína Pecharová, září 2017,
foto Markéta Trávníčková.

Po těžké nemoci zemřela dne 11. října 2025 Vilemína Pecharová, jejíž profesní život byl svázán s Divadelním oddělením Národního muzea. Působila v něm od roku 1966 do roku 2006, v celé stoleté historii pracoviště nejdéle. Věrně a obětavě.

Vilemína pocházela z lékařské rodiny, ale jablko se zakutálelo na pražskou filozofickou fakultu, k oboru divadelní věda, kde ji k lásce k pramenům přivedl její pozdější celoživotní guru František Černý. Fakultu absolvovala v roce 1965 a Národní muzeum se stalo jejím prvním a posledním zaměstnavatelem.

Jako její odchovankyně jsem za své prozatím čtyřiatřicetiletí v Divadelním

oddělení pochopila, že v naší branži existují bohémové obdaření lehkým perem a tvůrčím duchem, ale neschopní systematické, přesné, mravenčí práce, jakou vyžaduje muzejníčina, a ti, u kterých je to přesně naopak. Vilemína patřila do druhé kategorie. Přestože její teatrologické znalosti byly obrovské, psala nerada, péči o muzejní sbírky považovala za užitečnější než teoretizování v odborných periodikách.

Její skromná publikační činnost byla z toho důvodu vesměs zaměřená materiálově. Kromě příležitostných tisků k výstavám publikovala několik článků o činnosti Divadelního oddělení a jeho fondech¹ a pro *Svět a divadlo* v devadesátých letech překládala stati o ruském a sovětském divadelnictví a divadelním školství. Společně s Helenou Vranou knižně vydala v edici *Prameny k dějinám českého divadla* soupis rukopisných i tištěných her a cedulí zaniklého holešovického divadla

1 Např. PECHAROVÁ, Vilemína. Pozůstalost režiséra J. Frejky ve fondech DONM. *Časopis Národního muzea (řada historická)* 154, 1985, č. 3–4, s. 159–170; PECHAROVÁ, Vilemína. Pozůstalost Karla Högera. *Divadelní noviny* 4, 1995, č. 10, s. 11; PECHAROVÁ, Vilemína. Divadelní oddělení. In Eduard Šimek (ed.). *Průvodce. Historické muzeum*. Praha: Národní muzeum, 1999, s. 83–94; PECHAROVÁ, Vilemína. Z Národního muzea. *Divadelní revue* 17, 2006, č. 3, s. 84–85.

Uranie.² S Václavem Štěpánem spolupracovala na prvním díle ediční řady Teatralia.³

Bohatší byla její aktivita výstavní, završující vždy období předchozího důkladného zpracování určité části sbírkového fondu. Vilemína Pecharová se autorsky i organizačně podílela na největší divadelní výstavě Národního muzea všech dob *Národní divadlo 1883–1983* (Praha 1983). Z dalších větších projektů stojí za zmínku výstava *Václav Vydra 1876–1976* (Praha 1976), *Boj o rozlučku ve vinohradském divadle* (Praha 1990), *Vinohradské divadlo pod vedením K. H. Hilara* (Praha 1990), *Divadlo W. Shakespeara na scénách střední Evropy mezi dvěma světovými válkami* (Lublaň 1994, Praha 1996), *Jiří Frejka a vinohradské divadlo* (Pacov 1994), *Tváře vinohradského divadla* (Praha 1997, s Miroslavou Motoškovou), *Olga Scheinpflugová 1902–1968* (Praha 2002). Dvě výstavy jsem měla tu čest s Vilemínou připravit ve vinohradském divadle (*Divadlo českých autorů*, 1993, *Vinohradské období Jana Bora*, 1996) a byla to pro mě v počátcích působení v Národním muzeu velká škola.

Výsostným územím Vilmy Pecharové byla rukopisná sbírka, kterou spravovala fundovaně, s vřelostí a neobyčejnou pečlivostí. Dvacet let po jejím odchodu do penze chodíme s kolegy „do Vilemíny“, tedy do jejích precizně vyhotovených soupisů. Do posledních chvil jejího života jsme ji zásobovali dotazy muzeologickými i teatrologickými. Bez nároku na honorář pomáhala například zpracovat v roce 2017 získanou pozůstalost Jiřiny Jiráskové.

V Národním muzeu Vilemína zažila tři nadějně pokusy o zřízení Muzea českého divadla, v sedmdesátých, osmdesátých i devadesátých letech. A také přelomové roky 1968, kdy byla přímou

účastnicí střelby na fasádu budovy, a 1989, kdy se Divadelní oddělení, zaměstnávající několik režimu nepohodlných osob, stalo centrem aktivity muzejního Občanského fóra. Vilemína vzpomínala na neopakovatelné týdny nadšené spolupráce s Koordinačním centrem OF a jeho tiskovým střediskem, se studenty FF UK a DAMU i s herci a režiséry pražských i mimopražských divadel. V oddělení se shromažďovala dokumentace revolučních dnů, která byla později předána do Archivu Národního muzea a Oddělení nových českých dějin.

Přechodně v roce 1979 a pak v letech 1992–1999 byla Vilemína Pecharová vlídnou a laskavou vedoucí Divadelního oddělení. Brala to jako nezbytnou oběť, nevykonávala tu funkci ráda, což souviselo s nulovou potřebou kariérního růstu a sebezprosazování. Její skromnost a odmítání sebezprezentace zamezily i publikaci rozhovoru, o který projevila zájem *Divadelní revue*.

Stejně obětavá jako v profesním životě byla Vilemína Pecharová v péči o své blízké, o rodiče a rodinu svého bratra. Lásku k divadlu probudila v synovci Štěpánu Pecharovi, pozdějším tanečníku a choreografu, dlouholetém sólistovi baletu Národního divadla a v současnosti vedoucím tanečního souboru Dekkadancers.

V roce 1991 jsem nastoupila do nadstandardně stmeleného kolektivu Divadelního oddělení Národního muzea, který mě přátelsky přijal a všemu potřebnému naučil. Z šesti tehdejších kolegů pět už není mezi námi. Díky, Jindřiško, Magdo, Evo, Václave – a Vilemíno.

Mgr. Markéta Trávníčková
Národní muzeum
Divadelní oddělení
Národní institut pro kulturu
Divadelní ústav
Kabinet pro studium českého divadla
marketa.trav@seznam.cz
 <https://orcid.org/0000-0001-8315-8716>

2 PECHAROVÁ, Vilemína – VRANÁ, Helena. *Divadlo Uranie v dokumentech*. Praha: Divadelní ústav – Národní muzeum, 1971.

3 ŠTĚPÁN, Václav (ed.). *Teatralia v knihovně divadelního oddělení Národního muzea v Praze*. Praha: Scénografický ústav, 1974.